

KIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

„Zöld Óvoda”

kitüntető címet kapott a Pilisszentlászlói Vadvirág Óvoda

Az Agrárminisztérium és az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár 2019-ben tizenharmadik alkalommal hirdette meg a Zöld Óvoda és az Örökös Zöld Óvoda nyílt pályázatot óvodák számára. 2018.

szeptember 06. és 2019. szeptember 05. között összesen 236 feladatellátási

hely nyújtotta be pályázati anyagát (48 intézmény első alkalommal, 78 intézmény második alkalommal, 66 intézmény harmadik alkalommal, 41 intézmény az Örökös Zöld Óvoda címre, 3 intézmény pedig Zöld Óvoda Cím megtartásra pályázott).

Az Agrárminisztérium környezetvédelemért felelős helyettes államtitkára és az Emberi Erőforrások Minisztériuma köznevelésért felelős államtitkára meghozta döntését a Zöld Óvoda és Örökös Zöld Óvoda pályázatokról és a Pilisszentlászlói Vadvirág Óvoda a környezeti nevelés terén végzett többéves szakmai munkája elismeréseként először

nyerte el a Zöld Óvoda kitüntető címet.

Az oklevelek átadására és az ünnepélyes eredményhirdetésre 2020. január 23-án 10:30

órától szakmai nap keretében került sor Budapesten, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtárban (Budapest, Vajdahunyadvár), melyen a nyertes feladatellátási helyek vezetői között a Vadvirág Óvoda

intézményvezetője Nádas Gyula Gáborné vette át a díjat. László Tibor Zoltán helyettes államtitkár gratulált az eddigi eredményekhez és további sikeres munkát kívánt.

A Vadvirág Óvodában a környezeti nevelés komplex tevékenység mely játékidőben, szabadidőben, vagy a nap bármely időszakában megvalósíthatók. Az általunk nevelt gyerekekben megalapozzuk a természet megismerésével a természet szeretetét, a természet tisztaságának, szépségének védelmét. Az udvaron lehetőséget biztosítunk a gyerekeknek, hogy részt vehessenek a

kert gondozásában (levélsöprés, locsolás, ültetés, gyomlálás, hólapátolás, stb.). Kirándulások alkalmával felhívjuk figyelmüket, hogy viselkedésükkel ne zavarják az élővilág nyugalma, ne szemeteljenek, ne hangoskodjanak, ne törjenek le ágakat, ne szedjék le a védett vadvirágokat. A „Madarászovi” program keretében ornitológus segítségével ismerkednek a szűkebb és tágabb környezettel annak élővilágával. A fák, a virágok, az apró kis állatok megannyi ismeretet, feladatot jelentenek a kisgyermekeknek. A séták, kirándulások a faluban, az óvoda udvarán és kertjében vagy az élősarokban végzett tevékenységek tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálnak. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit. Óvodánkban takarékoskodunk a

vízzel, az energiával, papírt-, használt elemet gyűjtünk, felhívjuk a gyermekek figyelmét a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára, a környezetszennyezés romboló hatására, megbeszéljük, hogy lehetne ezt megelőzni, helyrehozni. Így a napi életet áthatja a tudatos természetszeretetre és természetvédelemre nevelés, melyben elsősorban a felnőtteknek kell példát mutatni. Intézményünkben már több éve kiemelt feladat a környezeti nevelés, így 2020-ban elnyerhettük a „Zöld óvoda” kitüntető címet.

A szlovákok és a genetika...

Nagyon érdekes a szlovákok – szlávok nemzetként jelentős helyzete, mert a legújabb tanulmányok szerint Európában a valóban legrégebbi nemzetek közé tartozunk.

Ferák professzor genetikai kutatása érdekes eredményeket hozott számunkra. A nemzet eredetiségét tekintve rekorderek vagyunk. A szlovákok közel 85 %-a olyan géneket örökölt, melyek Közép-Európában és területünkön már nyolcezer esztendeje előfordultak. Szlovákia eredeti lakossága vagyunk tehát, mindig is a Tátra alatt éltünk. Európában a legrégebbi nemzetek közé tartozunk. A génjeink, melyekkel rendelkezünk, Európában már 20-50 ezer évvel ezelőtt előfordultak.

A Walesben élők hasonló genetikai kutatása a második helyre sorolja azt a népet. Vagyis Wales lakosságának 70 %-a 6 ezer éves génekkel bír, melyek földjükhöz kapcsolja őket. A rangsor utolsó helyén a magyarok helyezkednek el, mivel Magyarország lakosságának csak 5 %-a rendelkezik ősmagyar génekkel. A magyarok 50

%-nak szláv (szlovák) génjei vannak. A magyarok egész generációi, az igazság elfojtásával, már néhány évszázada nagy tévedésben és öncsalásban élnek.

Cavalli Sforza, a Stanfordi Egyetem (USA) hírneves genetikus professzora már 1991-ben felhívta erre a figyelmet. Nagytérségi genetikai tanulmányait, melyet a mai Magyarország területén végzett, a professzor a következőképpen összegezte:

Magyarország Európában anomália, abban a tekintetben, hogy nyelve ázsiai eredetű, de lakossága európai, többségében szláv. Ezek a szlávok a Kárpát-medence eredeti őslakosságaát jelentik. Magyarország lakosságának abszolút többsége etnikailag nem magyar, főleg szláv és a kontinensről származó. Csak a név maradt magyar és a ragozó típusú nyelv. Magyar génekről nem beszélhetünk (Scientific American, 1991. november), Népiesen úgy mondják: minden második magyar szlovák, csak még nem tud róla.

A fent említett, Sforza professzortól származó

információ nem sokunk számára jelent újdonságot, mivel a mai Szlovákia területe a múltban kiterjedt volt. Szlovákia és Szlovénia valamikor egy országot alkotott. Még Pribina Nyitrai fejedelemségének idejében, aki a későbbiekben a Balatonnál építette ki a pannóniai székhelyét, Magyarország déli területe a szlovákokhoz tartozott. Amíg a magyar törzsek a szlovákok és a szlovének közé be nem nyomultak, elválasztva az (eredeti) nemzetet és így, több, mint ezer esztendőn keresztül önálló nemzetekként létezünk. A közvélemény számára nem egészen világos a következő tény, a szlovák nyelv domináns mivolta a többi szláv nyelvhez képest. Ezzel összefüggésben megemlítjük az amerikai tudós és nyelvész, Price professzor nevét, aki a szlovák nyelvet kulcsként tartotta számon a többi szláv nyelvhez és „a megértés eszközeként a többi szláv felé. (John D. Price, The Key to all Slavonic Languages, SHF, Columbia University, New York, 1943. december 15.). Price professzor ezt a gondolatot a Szláv nyelvvel foglalkozók

konferenciáján, Varsóban mutatta be. A lengyel küldöttség azzal a javaslattal állt elő, hogy a szlovák nyelv, mint az első szláv nyelv meghatározó eleme, mint definíció kerüljön elfogadásra. A cseh csoportot leszámítva az összes szláv delegáció elfogadta a lengyel javaslatot:

E szerint a szlovák nyelv a legidősebb és ennek alapján alakult ki a többi szláv nyelv. (Kanadai szlovák nevű újság 1989. március 23-án megjelent cikke, A szlovák a legrégebbi szláv nyelv címen).

A fentebb hivatkozott tudományos szakértői munkákhoz, melyek a szlovákokkal, mint a legidősebb szláv nemzetet foglalkoznak, hozzáilleszthetjük a középkori orosz krónikás és történétíró Nesztor (1056-1114.) történelmi forrását is. A Kijevi kolostorban élő szerzetes „Régi idők krónikája“ című művében ehhez hasonlatosan állítja, hogy a szlovákok (szlávok) az eredeti és a legidősebb szláv nemzet....

Szlovák eredetiből, fordította: Papanek László

Helyesbítés

A Januári számban, a „Pokoli torony“ című cikkemben azt írtam, hogy „hatan meghaltak“. Sajnos azóta az áldozatok száma nyolcra emelkedett. Eperjesen – Presovban. Sajnos a valóság megbosszúlta a tervezőmérnökök alaptalan optimizmusát. A tízemeletes házat a felére vissza kell majd bontani, hogy emberléptékűbbé,

biztonságosabbá váljon. Az urán, olaj és földgáz korszak után újra visszatérhet az emberiség a „faenergia korszakába, ha még telepít erdőket addig, az írtásuk helyett.

Tisztelettel: Losonci Miklós mérnök

Ünnepek utáni takarítás

Véget értek a karácsonyi ünnepek, lebontásra kerültek pálos templomunk oltára mellett felállított sudár fenyőfák. Most ismét tágasabb, világosabb lett az oltár és környéke. Ismét tisztán láthatjuk dicső, délceg lovag királyunkat, Szent Lászlót amint büszkén tekint le ránk a magasból. Ismét gyönyörködhetünk római katolikus keresztény államunk megalapítójának Szent István királyunknak és fiának, a tragikus körülmények közt elhunyt Szent Imre hercegnek szobraiban.

A fenyőfák és diszítésük lebontása, természetesen

már nem járt olyan nagy munkával, mint az egy hónappal előtte történő felállításuk. Tibor atya ezért nem is hirdette ki ezt a munkát. A bontásban, ugyanúgy, mint a felállításban is Elsík Tamás kántorunk jeleskedett.

A finomabb takarítást, mint általában Lukovszkyné

– Julka végezte. Az igen agillis Tibor atyánk csak besegített.

Hétfői napon tűzrakási tilalom nem lévén, a fenyőfák gallyait a temetőben lévő kontinernél elégettük.

F R

Szentendre Hivatásos Tűzoltó Parancsnoknál látogatás

2020. január 1-én a Szentendrei Hivatásos Tűzoltó-parancsnokságon változás történt Gyurkó Ferenc tűzoltó őrnagy lett kinevezve parancsnoknak. A PPÖTE részéről Mihics József elnök, Franyó Rudolf elnökhelyettes 2020. január 14-én bemutatkozó látogatást tett, ahol az együttműködésről és más tűzvédelemmel kapcsolatos megbeszélésekről esett szó. Egyesületünknek III-as fokozatú együttműködési

megállapodása van a Szentendre Hivatásos tűzoltó parancsnoksággal. Gyurkó Ferenc tűzoltó őrnagy úr barátságosan partnerként beszélte át velünk az együttműködést. A megbeszélés mindkét szervezet (ÖTE- Hivatásos tűzoltóság) részére hasznos volt. Pilisszentlászló, 2020. január 14.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Mit is jelent önkéntes tűzoltónak lenni?

Ahogy az egy korábbi cikkben (a polgárőrség ismertetésénél) említettem eljött az ideje, hogy az Önkéntes Tűzoltó Egyesület szerepét, tevékenységét bemutassam. Településünkön többen kérdezték, hogy részt vállalhatunk-e valódi tűzoltásban, szükséges-e valamilyen vizsgát letenni hozzá, stb.

Mielőtt ezeknek a kérdéseknek megválaszolására kitérnék fontosnak gondolom, hogy egy rövid történelmi kitekintést tegyek ennek a nemes önkéntes tevékenységnek múltjáról hazai viszonylatban.

A tűz emberi történelmünk egyik lényeges tényezője, melynek megismerése hatalmas ugrás volt és pozitív használata fejlődésünkre kiemelkedő hatást jelentett. Azonban ha az ember nem a megfelelő célokra használta, vagy nem volt elég körültekintő eme elem használatának tekintetében, akkor az katasztrófálisan is végződött, valamint végződhet napjainkban is.

Hazánkban 1860 körül Gróf Széchenyi Ödön szorgalmazta az önkéntes tűzoltó társaságok megszervezését. „honfiaink lovagias és bátor jellemvonása után ítélve, de meg finánciális okokból is, társadalmi viszonyaink közt a legmegfelelőbb s legcélszerűbbnek az önkéntes tűzoltó egyletek rendszere látszik”. Tanulmányozta a londoni tűzoltóságot, felvilágosító cikkeket írt a magyar napilapokban a tűzoltó intézmények hasznosságáról, ugyanakkor megszervezte a fővárosi önkéntes tűzoltóságot, amely 1866-ban az alapszabály elfogadását követően alakulhatott meg. Az 1800-as évek első harmadától kezdődően több település tűzoltó testülete alakult meg, így például Aradon 1834-ben. A fővárosi önkéntes tűzoltósággal közel egyidőben több városban is megalakultak önkéntes tűzoltó egyesületek, így például Sopronban 1866-ban, Nagyváradon és Pozsonyban 1867-ben, Temesváron és Nagyszombatban 1868-ban, Pesten – 1870-ben. A fővárosban 1870-ben hozták létre az első hivatásos tűzoltóságot, melynek főparancsnoka Gróf Széchenyi Ödön lett. Ezt követően mára már több mint hatszáz önkéntes tűzoltó egylet alakult és működik melyeknek elnevezése önkéntes tűzoltó

egyesület (továbbiakban ÖTE). Ezen egyesületek közé tartozik a Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület (továbbiakban: PPÖTE) is amely immár negyedik éve a rendelkezésre álló erő- eszköz állományhoz viszonyítva végzi áldozatos tevékenységét.

Az ÖTE-k, közöttük a PPÖTE is az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény alapján létrejövő és működő, önálló jogi személyiségű szervezetek. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Ttv.) előírásai szerint az ÖTE a székhelye szerinti településen a tűzmegelőzési, a tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátásában közreműködő társadalmi szervezet, amint alapszabályában ezt tevékenysége céljaként rögzítette. Tevékenysége önkéntességen alapul, vagyis a tagok önként, fizetség nélkül, szabadidejükben végzik feladataikat. A szaktevékenység mellett e szervezeteknek célja a helyi, illetve tűzoltó hagyományok ápolása, a közösség összetartása, az utánpótlás-nevelés, de gyakran polgárőri, valamint településőri feladatokat is ellát, ahogyan a PPÖTE is községünkben.

A tűzoltó tevékenység végzéséhez szükséges szakmai képzéseket (jelenleg minimum 40 óras tűzoltó alaptanfolyam, továbbá a mentőeszközök és szivattyúk kezeléséhez szükséges képzés) a hivatásos katasztrófavédelmi szervek végzik. Egyesületünkben összesen öt tag sikeresen végezte el a tanfolyamot, akik együttműködve a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság munkatársaival (2012. január 01-e óta a hivatásos tűzoltóságok, mint ahogy a Szentendrei Tűzoltóság is - ennek a szervnek a részei) már nem egy beavatkozásban segítették a hivatásosok munkáját. Az ÖTE-ket a személyi feltételeik, a technikai felszereltségük, a rendelkezésre álló gépjárművük figyelembe vételével három kategóriába sorolhatjuk:

I. kategória: a tűzoltási, műszaki mentési tevékenység ellátásához az önkéntes tűzoltó egyesület rendelkezik tűzoltó gépjárművel, vagy

olyan gépjárművel, ami alkalmas a tűzoltáshoz és műszaki mentéshez szükséges szakfelszerelések, oltóanyag, tűzoltó személyzet szállítására, és a tevékenységi területén aktívan közreműködik a tűzoltói feladatok ellátásában.

II. kategória: a tűzoltási, műszaki mentési tevékenység ellátásához az önkéntes tűzoltó egyesület nem rendelkezik az első kategóriának megfelelő gépjárművel, vagy ugyan rendelkezik az első kategóriának megfelelő gépjárművel, de felszerelései, vagy felkészültsége alapján a tűzoltói feladatok ellátását csak esetenként végzi.

III. kategória: az önkéntes tűzoltó egyesület tűzoltási, műszaki mentési tevékenységet nem végez, de tűz megelőzési tevékenységén belül ifjúságnevelő és hagyományörző tevékenységet aktívan lát el. Ebbe a kategóriába tartozik a PPÖTE is.

Mint azt láthatjuk az önkéntes tűzoltók tevékenysége is jogszabályi keretek között valósul

meg, melynek során a szükséges szakmai ismeretek elsajátítása is rendkívül fontos, hiszen tudjuk
A TŰZ NEM JÁTÉK!

Mihics Krisztián
Pilisszentlászlói Polgárőr-és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Ki uralkodott 997-1038-ig? I. ISTVÁN

Géza után a fejedelmi trónra fia Vajk, aki kereszténységben az István nevet kapta, amely görögből származik és jelentése dicsőséggel övezett lépett.

Születésekor a birodalmat sok veszély fenyegette. Előbb saját pogány rokonainak ellenállását kellett letörnie.

Legjobban a somogyi fejedelem Koppány fenyegette. Az ősi jogra való hivatkozással jogot formált a hatalomra. Igényét a fejedelmi trónra Saroltával, Géza özvegyével és István édesanyjával történő házasságával akarta megerősíteni. Minden elégedetlent összegyűjtött és Esztergomhoz vonult. A fiatal uralkodónak alig sikerült elszöknie.

Átkelt a Dunán és a Garam partján tábort épített. Segítséget a Szlovák hatalmasságok Pázmány és Hont saját csapataikkal nyújtottak.

A döntő ütközet Veszprém mellett zajlott le. Koppány vereséget szenvedett, foglyul ejtették és megölték (felnégyelték). I. Istvánnak azután el kellett hárítania a Cseh és Lengyel király támadásait.

Uralkodása alatt elterjedt és megerősödött az országban a kereszténység.

A régi Nagy Morva Birodalom tapasztalatai alapján az ország irányításában sok reformot vezetett be.

1000. december 25. II. Szilveszter pápától megszerezte a királyi koronát.

I. István király alapítója volt a soknemzetiségű államnak. Feleségül Gizellát a Bajor fejedelem lányát vette el, akivel elterjesztette a kereszténységet.

HOGYAN JÖTT LÉTRE A MAGYAR ELNEVEZÉS?

Anonymus krónikája- a forrást írásba foglalta – előadja, hogy Ungvár, amely a jelenlegi Kárpát – Ukrajnában található, melyet bevettek az ural-altáji törzsek, lett elnevezve.

Ebben a krónikában a nagy műveltségű névtelen jegyzője II. Béla Király udvarának, azt írja, hogy a nagy lakoma után, ami következett: „negyedik napon Álmos fejedelem összehívta a tanácsot,

esküt vett tőlük és még életében fiát, Árpádot fejedelemmé megválasztatta”.

Tovább a krónika előadja: „Árpád, Ung név alapján, amelyet minden harcosa így nevezett Ungaria (Hungaria) fejedelmévé lett megválasztva. Ez az elnevezés az egész világon a mai napig használatos”

Egyéb források alapján az elnevezés a hét törzs egyikéből – Onugur-Ongri – ból származik.

PÁZMÁNY ÉS HONT

A leendő király I. István fejedelmi székhelyén, Nyitrán tartózkodott, ahol megismerkedett a szlovák Pázmány és Hont főispánokkal. Mindkettőjüknek már akkoriban jelentős örökölt birtokaik voltak. Mikor a Koppány elleni harcban a fejedelemnek katonai segítséget nyújtottak, I. István őket további terjedelmes birtokokkal ajándékozta meg. Némelyek belőlük átterjedtek a jelenlegi Magyarországra.

Az utódok általában asszimilálódtak, de sokan öntudatukat a középkor végéig megőrizték.

HARC KOPPÁNNYAL

(A Képes krónika szerint)

„Koppány vérfertőzéssel házasságra akart lépni Szent István király édesanyjával, Szent Istvánt megölni és a fejedelemségét hatalmába keríteni. Koppány somogyi fejedelem volt. Szent István tehát összehívta a nemességet és Szent Márton közbenjárását kérve, fohászkodva könyörgött Isten irgalmasságért. Azután összegyűjtötte a katonaságot és elébe ment az ellenségnek. Előtte a Garam folyónál karddal felöveztek és ott Hont és Pázmány főurakat testőröknek, kinevezte.

A csata elkezdődött, mindkét oldalon kitaróan küzdöttek, de hála Isten kegyelmének István dicsőséges diadalt aratott Isten irgalmasságért”.

I. Istvánnak és korának dátumai:

- I. István 975 körül Esztergomban született.
- Már ötévesen édesapjával, Gézával együtt Bajor misszionáriusok megkeresztelték.
- 995-ben házasságot kötött a Bajor fejedelem lányával, Gizellával, aki Magyarországra

felfegyverzett lovagokkal érkezett. Azok, Pázmány (Pazman) és Hont Szlovák főnemesek csapataival segítették diadalra I. Istvánt a pogány Koppány katonasága felett.

- I. István, mint nagyfejedelem 997. jutott hatalomhoz. A következő évben zajlott le a döntő ütközet Koppány fejedelemmel.
- 1020-ben I. István a nyitrai fejedelemséget fiának Imre hercegnek adományozta.
- 1031-ben I. István a bajorokkal békeszerződést kötött, ezzel közöttük befejeződtek a hosszú évekig tartó csatározások és Magyarországon békésebb idők, következtek.
- 1301-ben a király fia Imre meghalt (vadászat közben leesett a lóról) I. István Nyitrára saját rokonát, Vazult nevezte ki.
- I. István király 1038. augusztus 15. halt meg. A székesfehérvári bazilikában temették el.
- 1083. mint Magyarország első királyát szentté avatták.

Emlékezetes szavak: István erkölcsi intelmei fiához, Imre királyfihoz: „Az egynyelvű és egy erkölcsű királyság gyenge és törékeny.”

Részlet Uralkodóink egy évezreden át c. könyvemből,

F R

Kis helyen szinte minden

Bátran, túlzás nélkül mondható a nemrég megnyílt boltra, hogy: kis helyen szinte minden. A rugalmas vállalkozónak és természetesen a boltban dolgozó asszonykák gyakorlatának, és bolti tapasztalatának köszönhetően, valóban szinte minden áru, ami egy háztartásban szükséges megtalálható.

Kritikusok természetesen voltak, vannak, és sajnos lesznek is. Az élet már csak ilyen. Nehéz mindenkinek kedvére járnia az önkormányzatnak, főleg olyanoknak, akik a hibákat, és kifogásokat keresik. Erről röviden csak annyit, hogy az Önkormányzat, senkit nem kötelezhet arra, hogy vállalkozói engedélyt váltson, és lássa el a falut a mindennapi élethez szükséges termékekkel. Azzal, hogy a helységet és feltételeket biztosította, Képviselő – testületünk, élén a polgármesterrel

eleget tett feladatának. Az viszont, hogy a lehetőség szerinti kis alapterületen valóban szinte minden megtalálható a vállalkozónak és az ott dolgozóknak az érdeme.

F R

Zeneterápia

Mottó: “Azt kívánom, hogy sokasodjanak tovább a családi zenehallgatás lehetőségei és hozzon a muzsika még több boldogságot az embereknek, segítsen a mindennapi gondok megoldásában és a földi élet örömeinek teljesebb átélésében!

(Zelinka Tamás)

A zenéről

Az időjárás megváltozott szélsőségei, a felmelegedés, az árvizek, földrengések, tűz esetek, az új fenyegető fertőző betegségek, a biztonságot veszélyeztető árnyak döbbenetet, a jövőtől való félelmet, nyomasztó hangulatot keltenek az emberben.

Sokakat felkészületlenül ért a megváltozott körülmények tudomásul vétele. Nehéz megoldást találni, megújulni és a nehéz időszakban az érem szebbik, derűsebb oldalát felfedezni.

Felmerül a kérdés, hogyan és mivel lehet a negatív érzelmeket megelőzni, elhárítani esetleg áthangolni pozitív érzélemmé?

Hogyan lehet a mostoha körülmények között megtalálni a kapaszkodót, a megújulásra ösztönző erőt? Ki, mivel és hogyan

tudja felébreszteni az emberben szunnyadó pozitív érzéseket,

tartalék energiákat, amelyek a további fejlődés rugói lehetnek?

A zenének valamennyi érzékszervünkre hol frissítőleg, hol megnyugtatólag vagy kellemes emléket idézően egyedülálló

hatása van. A zene eszköz az önbizalom és az önbecsülés fejlesztésére, a belső konfliktusok feldolgozására. A zene nyugtat, pihentet, kiegyensúlyozottá tesz.

“Arra a kérdésre, hogy mikor kezdődjék a gyermek zenei nevelése,

azt találtam felelni: kilenc hónappal a születése előtt. Első percben tréfára vették, de később igazat adtak. Az anya nemcsak a testét adja gyermekének, lelkét is magából építi fel.” mondta

Kodály Zoltán. A zenével való ismerkedést már az anyaméhben célszerű elkezdni, például Brahms bölcső dalát, Mozart melódiáit

már a terhesség hatodik hónapjától szívesen hallgatják a csecsemők. A születés után, az izgatott, síró kisbabát az ismerős

dallammal gyorsan meg lehet nyugtatni. A zenével való ismerkedés során a kisdéd megtanulja, a

dallamot hallani, más hangoktól megkülönböztetni, majd az idő múlásával elérkezik a pillanat, amikor megszokja, amikor várja, amikor úgy sejtí, ha nem lenne, hiányát érezné. Most már hódító varázserejét érezteti vele a zene, mindaddig, amíg alázatos és elbűvölt szerelmesévé nem válik.

Minél gyakrabban hallgat meg egy- egy új művet, annál jobban megszereti azt.

A zenepedagógusok (például Kodály, Forrai) megfigyelték, hogy már az élet első három évében a célszerűen válogatott zene felszabadult, kellemes érzéseket kelt a gyermekben és ugyanezt a hatást figyelhetjük meg a gondokkal terhelt felnőttek körében is.

Varró Margit, a XX. századi magyar zenepedagógia egyik kitűnő képviselője a zenei élmény felbecsülhetetlen nevelő értékét, a zenehallgatás ápolását különösen serdülőkorban tartja rendkívül fontosnak, a zene felszabadító, feloldó és nemesítő hatása miatt.

A zene nemcsak gyógyító, hanem az egészséges embert derűre hangoló, kellemes érzelmi töltést adó érték is.

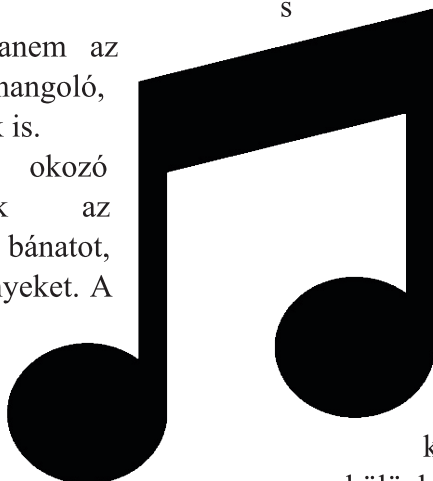
A zene kedvező, örömet okozó varázsával ellensúlyozhatjuk az egészségünket, károsító félelmet, bánatot, aggodalmat okozó negatív élményeket. A fáradt ember a dallamok világában megpihen, a nap folyamán összegyűlt nyugtalanságai kisimulnak, keserűségei enyhülnek, esetleges fájdalmait a zene zsongítja.

Tisztábbnak, szebbnek, átlátszóbbnak észleli a világot, feladatai veszítenek nehézségükből, ellenséges érzései szelídülnek. Az a zenei hang, amely szép és megnyugtató olyan, mint amikor édesanyánk altatódalt dúdolgatott felettünk. A zene az anyaméhtől a halálig elkísér bennünket.

Sokan átéltek már olyan állapotot, amely a "beavatott" hindu jógi elrévedéséhez hasonlítható, amikor lehuny szemmel, boldogító borzongással, vibrációs érzéssel, "lúdbőrözéssel" csak a zenének élünk. Ezt a különös hangulatot érzékelteti Szabó Lőrinc "Látomás egy hangversenyen" című versében:

"Szólt a zene, s egyszer csak / mint aki meghal, zsugorodtam, transzformátor agyam becsuktam / s

végül már csak egy pici mag / maradtam, csupasz öntudat: / a mester, akire figyelünk,/ a fény, a színpad, minden eltűnt / s én megláttam az Igazat."/ A zenét lehet érezni, élvezni, lehet zsongító elvontságába kerülni, az izgalmait vagy magával ragadó sokszínűségét, harmóniáját átvenni és továbbélni. Sokszor úgy tűnik, hogy a zene olyan régiókba ragad bennünket, ahol valaha már jártunk, ahol kellemes élményekben, boldogságban részesültünk. Fordítva is igaz. Ha egy dallamot fejből próbálunk magunknak felidézni, az emlékek hatására a kellemes szervézet hanghatás nélkül is létrejöhet. A zene felébreszti tudatunkban a természettel való ősi harmónia állapotát, és újra hangolja testünket és lelkünket, harmonizál minket. A zene rendkívül érzelemkifejező erejének áramával szinte elsodorja az embert, és arra kényszeríti, hogy átélje, magába fogadja és megtisztuljon tőle. A jó zenét úgy érezzük, hogy

s aját legbensőbb érzelmeink fejeződnek ki benne.

Egy - egy zenemű hallgatása után még sokáig megmarad a kedves hangulat, mint valami elrebbent mese varázsa után.

Talán azért is mondjuk Cervantes szép gondolatát, hogy ahol zene szól, ott nem lehet semmi rossztól tartani.

Az idézett példákban következik, hogy a zeneművek és a zenei kifejezőmódok lényegesen

különböznek egymástól, annyira, hogy ezeket hallgatva különböző hangulatokat teremtenek és ennek megfelelő magatartást, váltanak ki az egyénből. Felszabadultan boldognak érzi magát, például, aki a zene katartikus hatásában, a hangversenyek művészi hangulatában, az emberiség szellemóriásainak társaságában eszmél rá, hogy ember. Szánandó, aki drága áron megvásárolt mámorban, a selejtes zene kábítószeres levegőjében felejteti el magát, hogy ember. A zene hatását nézve a kombinációk és a lehetőségek száma elméletileg végtelen.

Éljünk a zenehallgatás hasznos, kedvező hatásával

Dietz Ferenc (Részlet "A zeneterápia "című alkotásából.)

Vitézek a Hazáért

Emlékezzünk ma születésének évfordulóján egy kiváló katonatisztre, aki Osztrogorzsszknál 1943 januárjában a két rossz közül, a kitörést választotta, mintsem a hadifogságot. Egységével szuronyrohammal áttörte az osztrogorszki gyűrűt és megnyitotta az utat a 13. könnyű hadosztály előtt. A 2. magyar hadsereg-hez tartozó 37/III. zászlóaljnak a parancsnoka volt, vitéz Duska László. Bártfán (Felvidék) született, 1912. február 5-én és a kanadai Calgaryban hunyt el 1987. október 1-én.

Híres, harcbahívó beszéde katonáihoz:

"Fiuk! A mi ezredünk Zrínyi Miklós nevét viseli. Tudjátok, hogy ez a név mit jelent! Mindnyájan ismeritek Szigetvár történetét! Akkor lesztek méltó unokái a szigetvári hősöknek, ha megmutatjátok, hogy ti vagytok az osztrogorszki hősök!"

A 2. magyar hadseregből egyedülként kapta meg a Magyar Tiszti Vitézségi Érmét.

Hatásfok veszteség: 50%

Az emberiség évtizedeken keresztül képes örültségekben reménykedni. Az egyik ilyen a vízzel hajtott autó. Majdnem száz éve él a legendája. Nonszensz hülyeség. A kádár rendszerben gyerek útleveél nem létezett, hiszen még be sem vonultunk. Azt pedig csak leszerelés után adtak, ha akartak. Viszont folyamatosan azt halgattuk, hogy 2000 után már a Holdon és a Marson fogunk nyaralni. Ellenben az internetet és a mobil telefont még Nostradámus sem jósolta meg. Az a baj a jóslataival, hogy mindig utólag derülnek ki. Feltalálnak mindent, és utólag tudjuk meg, hogy ezeket Nostradámusz már előre látta. Ha ez igaz lenne, nem lennének találmányi hivatalok, fogadó irodák, sem tőzsdék. Amik még veszedelmesek kishalakra. Visszatérve a robbanómotorokhoz. Gázolajjal működtethetők. Lásd diesel autók,

erőgépek, mozdonyok, hajók, Etröművekhez elégetve áramot kapunk 35 – 40 % - os hatásfokcsökkenéssel, amit a hűtés, súrlódás, stb okoz. Ezzel az árammal is hajthatók a gépek, de egyharmaddal rövidebb ideig. Az árammal viszont hidrogént is előállíthatunk újabb 35%-os hatásfok csökkenéssel. Ami az eredeti gázolaj energiájának már csak a negyedét tartalmazza, ráadásul a világ legrobbanásveszélyesebb anyaga, és az eredeti gázolaj négyszerese szükséges az ilyen gépek üzemeltetéséhez. A karbon semlegesség marhaság. A világ minden növénye korlátlanul felveszi a széndioxidot, haq nem nevezik allergénnek és nem írtják ki. Lásd tölgy, búza, kukorica mint allergénnek nevezett növény. Az elektromos buszok, autók tankolása nem Százhalombattán történik. Márpedig az áram továbbítása is hatásfok veszteség. Vagyis a diesel buszok FELEannyi

környezetkárosítást okoznak, mint az elektromosok. A nukleáris hulladék zárólagos beláthatatlan következményekkel járhat. Ráadásul az uránkészlet a legkisebb a Földön, és már most is üvegfalú irodák hűtésére pazaroljuk a nukleáris energiát, amit a hajdani vastagfalú házak mind megspóroltak. A civilizáció abnormális. Műanyagból isszuk a vizet, mert így százszor drágább és utána az egész föld egy szeméttelp. CSAK BE KELLENE TILTANI! Nyugat-Európa retteg a szénhidroxidtól, amit a növények maradéktalanul eltüntetnek, ha hagyjuk őket élni sokáig. Viszont Nyugat-Európa amerikai megszállás alatt volt, ami jólétet és biztonságot jelentett nekik. Ezért nem fogják fel, hogy az afrikai és ázsiai bevándorlás visszafordíthatatlanul végzetes lehet. Mire megértik, már nem lesz visszaút. Nálunk a mongolok a lakosság felét kiirtották, akárcsak a törökök.

A német és orosz megszállás is emberveszteséggel járt félmillió nagyságrendekben. Nyugat retteg az ideinegleges széndioxidtól, de engedi a területére a leendő elnyomóit és kizsákmányolóit, és FIZET I A SARCOT AZ OTTHON MARADÓIKNAK. Ezt a sakkbán és a teniszben „kikényszerítetlen hibának” nevezik, de mindkettőt győzelemre játsszák, nem vereségre. Ezalatt Afrika és Ázsia legelőt csinál az erdeiből. A legelőkből pedig sivatagokat, aztán jönnek Európába. Kösz ne!

Akik szétlőtték saját hazájukat, építsék újjá, ne szerezzenek új hazákat. Tévhít, hogy Magyarországon 40 évig voltak az oroszok. Akárhányszor kivonom az 1991-ből az 1944-et nekem mindig 47 jön ki nem 40, de ők kimentek, de mikor megy ki 200 ország megszállója Nyugatról? Soha. Szóval NEM A „SZÉN” A VESZÉLYES HANEM A TERÜLETSZERZÉS, ÉS AZ ATOMHULLADÉK ÁRÁN 35%-OS HATÁSFOK VESZTESÉGGEL (Hűtővíz) szerzett árammal üzemeltetett buszok nem szennyezésmentesek, hanem az atomhulladék évszázadokig veszélyes lehet utólag.

A karbon semlegesség már csak azért is hülyeség, mert hiába hagynánk abba az autózást, a mezőgazdálkodást, fűtést, a falevelek, elpusztult fák, nádasok és lágyszárúak továbbra is KORHADNÁNAK, termelve a széndioxidot ugyanolyan mennyiségben mintha kályhákban

lettek volna ezek az anyagok elégetve.

Könyörgöm a lassú égéskor ugyanannyi CO₂ keletkezik, mint lángoláskor, gyors égéskor, hiszen ugyanannyi szerves anyagból lesz gáz és ásványi sók. Az évmilliárdok alatt felhalmozódott és száz év alatt elégetett kőolaj és földgáz elfogyása után pedig garantált lehűlés fog következni, mert megszűnik a brutális energia pocsékolás: mint az üvegfalú toronyházak hűtése, röpködés a világ körül, ötszemélyes autók egy személynek. Az egyértelmű, hogy az emberiség energia éhsége kimeríthetetlen, ellentétben a föld fasszilisz energiahordozóival, amikhalál biztosan ki fognak merülni, akárcsak az uránkészletek. A nap és szélenergia mennyisége sem fokozható sokáig. Amíg van energia, pazaroljuk, de a nincset nem lehet majd pocsékolni.

A Szovjetunió Csernobilba bukott bele, de nekünk sem tett jót a nagymarosi tévedésünk. Rengeteg vizünk van energia nélkül. Két hegy között több száz méter magas duzzasztás is lehetséges. Az alján iszonyatos nyomással, de ha mi Nagymaroson tíz méteres duzzasztást akarnánk, egész Ausztriáig oldalgátakat kellene építenünk mert az egész magyar Duna szakaszon Dévénytól Mohácsig 30 méter a folyó esése. Győrtől Nagymarosig tíz. A tiszalöki erőmű az áramigényünk 1%-át fedezi, a duzzaszthatóság hiánya miatt. Víz energiánk buszhajtásnyira sincs. A szél viszont ritkán fúj és kevés energiát termel, ami tárolhatatlan. Csak rásegítésre jó az atomenergia mellé, elenyésző mennyiségben. A napenergiával az a baj, hogy nem mindig süt a nap és nem mindig van ereje a sugárzásnak. Tárolhatatlan, és az egész Dunán- Túl területe kellene napkollektorokkal betelepítve ahhoz, hogy időnként fedezze a teljes áramigényünket.

A százhalombtati áram kétszer drágábban működtetné a buszokat, mint a diesel meghajtás. Paksra pedig életveszélyes lenne rátelepíteni még a járműveinket is, az idióta légkondicionálóink mellé.

Tisztelettel: Losonci Miklós mérnök

Hatvan éve történt

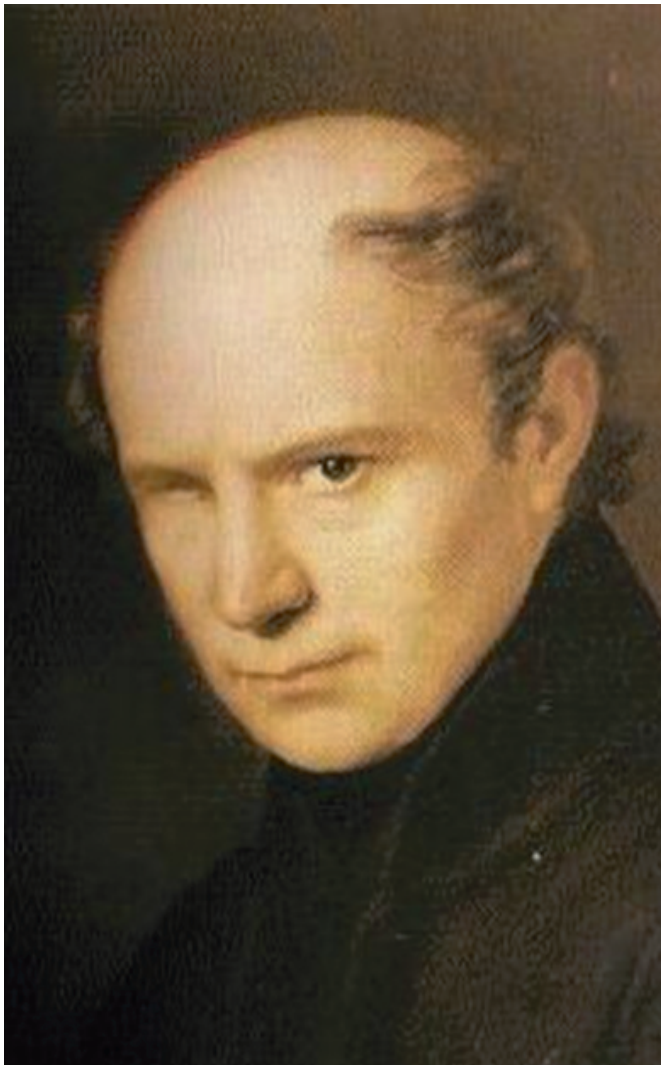

Tótkomlói szlovák farsang. Tótkomlós, 1960.február 29.

A szlovák kultúregyüttes műsora a tótkomlói művelődési otthonban hagyományosan megrendezett szlovák jelmezes farsangon. / Zsinger Anna katicabogárnak öltözve vesz részt a hagyományörző szlovák jelmezes farsangi bálon, társnői (Hovorka Marika és Magyar Zsuzsa) tréfából egy tyúkot adnak a kezébe, hogy megnézze, van-e nála tojás. / Bencsik Pálné és Kardos Jánosné, a Tótkomlói lakodalmas című népi játék nagymamája népviseletbe öltözve. A szlovák kultúregyüttes táncosai: Lehoczky Erzsébet, Gömöri Zsuzsa, Lopusnyi Mária és Karkus Erzsébet.

Fuhl Imre

A magyar kultúra napja

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük meg január 22-én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le egy nagyobb kéziratcsomag részeként és jelölte meg dátummal a Himnusz kéziratát.

Kölcsey Ferencről nagyon röviden: Született 1790. augusztus 8-án, Szödemenen a mai Románia területén.

Édesapja, a nemesi származású Kölcsey Péter, aki álmosdi birtokán gazdálkodott, 1796. augusztus 9-én elhunyt. Édesanyja, Bölöni Ágnes a hatéves fiát Debrecenbe küldte iskolába. Egyik szeme világát gyermekkorában fekete himlő következtében elveszítette. Tizenegy éves volt, amikor anyja is meghalt. Ettől kezdve a háztartást Panna néni, a család régi hű cselédje vezette. Panna néni, nem csak a háztartásról gondoskodott, de Ferenc és annak még három kisebb testvérének is gondját viselte. A megyei hatóság Gulácsy Antal birtokost nevezte ki gyámapjuknak. A költő Kölcsey Ferenc, Szatmár megye országgyűlési képviselője is volt. 1838-ban megfázott és augusztus 24-én 48 éves korában meghalt. A Himnusz eredeti kézírata jelenleg is megtekinthető a Hajdú-Bihar megyében található Álmosd községben.

F R

Juraj Jánošík - Legendy a mýty nezhrdzaveli

mu navrhol trest smrti. 25-ročný Po započutí mena terchovského rodáka Juraja Jánošíka každému sa v mysli vybaví zrelý a nebojácný tridsiatnik, akýsi slovenský typ sherwoodského zbojníka Robina Hooda. Na rozdiel od tohto bájneho ľudového hrdinu ten náš existoval! Predstavíme vám Jánošíkov skutočný profil a výňatok z dlhej cesty jeho postavy v umení.

Ľudovou slovesnosťou vytvorený ideál

Juraj Jánošík sa narodil pravdepodobne v januári 1688 v Terchovej. Podľa zápisu do matriky z 25. januára 1688 miestny kňaz Michal Smutko pokrstil Anne (rodenej Czisnikovej) a Martinovi Jánošíkovcom syna Juraja ako druhé dieťa. 18-ročný Juraj Jánošík vstúpil do povstaleckého

vojska Františka Rákócziho II. a po bitke pri Trenčíne slúžil v habsburskej cisárskej armáde na Bytčianskom zámku, kde domohol k úteku uväzneného beťára Tomáša Uhorčíka. Napokon Martin Jánošík vykúpil svojho syna od armády a Juraj sa do roku 1710 staral

o rodinné gazdovstvo. Na jarmoku v Liptovskom Mikuláši sa opäť stretol s Uhorčíkom, ktorý mu prenechal vedenie svojej družiny zbojníkov. Prvýkrát ho aj so svojim spoločníkom chytili v Klenovci na jeseň 1712, ale podplatili strážu a utiekli. Jánošíka znovu polapili v roku 1713 a uväznili ho na Vranovskom kaštieli. Bol obvinený zo zbíjania, z vraždy a z povstaleckého. Po vypočúvaniach a mučeníach ho uznali vinným a súdny Juraj Jánošík bol 18. marca 1713 popravený obesením na hák.

Ma esti elgondolkodtató A kétezer éves gondolatok ma is érvényesek!?

Cicero írta, Krisztus előtt 68-ban:

1. A szegény – dolgozik.
2. A gazdag – kihasználja az elsőt.
3. A katona – védi mindkettőt.
4. Az adófizető – fizet mindhárom helyett.
5. A csavargó – négyük helyett pihen.
6. A részeges – öt helyett iszik.
7. A bankos – meglopja mind a hatot.

8. Az ügyvéd – összeveszíti mind a hetet.
9. Az orvos – megöli mind a nyolcat.
10. A temetkező – eltemeti mind a kilencet.
11. A politikus – mind a tíz rovására él.

Jubileum

A Sarvaš szlovák iskola január 24-én ünnepelte 70. évfordulóját. A jubileumi intézmény nevében Zuzana Nemčoková, az intézmény igazgatója beszélt a résztvevőkkel. A magyarországi szlovák nemzeti kormány nevében az ünnepséget az elnök, Alžbeta Hollerová Račková köszöntötte. Sarvaš polgármestere, Michal Babák szintén bemutatta a város zászlóját. Az Elnök a Külföldön élő Szlovákok Hivatala

nevében beszélt Ján Warsaw elnökkel. Az ünnepségen a diákok bemutatták sokoldalú tehetségüket. Délután a vendégek kipróbálhatták a legújabb házon belüli beruházásokat, például menekülési helyiségeket, projektórákat, kerámia műhelyt, érzelmi tréningeket az edzőteremben, és csodálhatják az agyapala és szalma gyönyörű edényeit az óvodában.

Jegyzetek

Magyarország, Pest, Pilisszentlászló
Pilisszentlászló, 1946. szeptember 14. A Szikra

könyvkiadó kommunista pártcsoportjának falujárói a Pilisszántó melletti erdőségben, ahol segédkeztek a község lakóinak a favágásban. Az ötven fős csoport az újjáépítésben kívánt segítséget nyújtani a szinte kizárólag szlovákok lakta Pest megyei településnek, ahol ekkor sokan fontolgatták a Csehszlovákiába történő visszatelepülés lehetőségét. MAFIRT felvétel

Készítette: -

Tulajdonos: MTI Zrt. Fotóarchívum

Azonosító: MTI-FOTO-756693

Fájlnév: FMAFI19461035008.jpg

Nemzetiség - A Szikra kiadó falupatronázsa
Pilisszentlászlón
Magyarország, Pest, Pilisszentlászló

Pilisszentlászló, 1946. szeptember 14. A Szikra könyvkiadó kommunista pártcsoportjának falujárói beszédet mondanak Pilisszentlászló központjában a helyi templom előtt a község lakóinak. Az ötven fős csoport az újjáépítésben kívánt segítséget nyújtani a szinte kizárólag szlovákok lakta Pest megyei településnek, ahol ekkor sokan fontolgatták a Csehszlovákiába történő visszatelepülés lehetőségét. MAFIRT felvétel

Készítette: -

Tulajdonos: MTI Zrt. Fotóarchívum

Azonosító: MTI-FOTO-756696

Magyarország, Pest megye, Visegrád
Visegrád, 1984. március 24. Súlyos tömegbaleset az autós hegyi bajnokság Visegrád-Lepence és Pilisszentlászló közötti szakaszán, ahol Szabolcsfi

Péter, a Külker SC versenyzője irányíthatatlanná vált Lada gépkocsijával a nézők közé rohant. A balesetnek 4 halottja és több súlyos sérültje van. MTI Fotó: Németh Ferenc

Pilisszentlászló közelében Szabolcsfi Péter (a Külker SC versenyzője) Ladája egy egyenes szakaszon belecsapódott a 3 soros nézőfalba, majd Drapál János motorkerékpár-versenyző Ikarus buszának vágta az embereket. 4 halálos áldozat mellett 14 súlyos sérültet kellett menteni a 18-ból, akiket elsodort a műszaki hibás versenyautó.

Készítette: Németh Ferenc

Tulajdonos: MTI Zrt. Fotóarchívum

Azonosító: MTI-FOTO-891513

Maroš Madačov

Obč. m. Martin Števček. R. 1923 – 30 študoval na gymnáziách v Liptovskom Mikuláši a v Levoči, 1930 – 35 absolvoval teológiu v Spišskej Kapitule. Po vysviacke pôsobil od r. 1936 ako kaplán v Letanovciach, Námestove, Poprade, Hnilčíku, Kežmarku, farár v Hrabušiciach, r. 1943 – 46 konzistoriálny notár na biskupskom úrade v Spišskej Kapitule, 1946 – 53 farár v Ružomberku, od 1953 v Hubovej. Beletristickými prácami a článkami prispieval do súvekých novín a časopisov, venoval sa národopisnému bádaniu, čo dokumentujú knihy Rok v Slovenskom raji (1941) a Detský rok v Slovenskom raji (1943 – 44). Autor kníh s náboženskou tematikou Pri vianočnom

stromčeku (1942), Šťastné deti (1944), Vitaj, Ježiško (1945), Zblízka a zďaleka (1946), Svätica s ružami (1948). Prekladal z taliančiny, francúzštiny a nemčiny.

Počas pôsobenia v Letanovciach sa venoval fotografovaniu a filmovaniu. Zdokumentoval a predstavil tradičný spôsob života ako aj tradičné zvykoslovie dedinčanov nielen počas roka, ale aj v rámci rozličných rodinných, cirkevných obradov, sviatkov a slávností. Zachovalo sa okolo 600

fotonegatívov a asi 130 minút 8mm filmových dokumentov.

Zomrel 4. novembra 1980 v Ružomberku. Pri výročí nedeľitých 85 narodenín Maroša Madačova a pri pripomenutí 750 rokov od prvej písomnej správy o obci Letanovce (1250), bola vydaná obrazová publikácia Letanovce odkaz Maroša Madačova, ktorá je najcelistvejším a najzasvätenejším obrazom o živote Letanovčanov.

Maroš Madačov

Polgári névén Martin Števček. 1923-1930. között a liptószentmiklósi és lőcsei gimnáziumban tanult, majd 1930-1935 között teológiát tanult a Szepeskáptalanban. Pappá szentelését követően, 1936-tól káplán Létánfalván,

Námesztón, Poprádon, Szepespatakon, Késmárkon, plébános Káposztafalván. 1943-1946. között szentszéki jegyző a Szepeskáptalani püspöki hivatalban, 1946-1953. között plébános Rózsahegyen, majd 1953-tól Gombáson. A korabeli újságokba és folyóiratokba írt szépirodalmi műveivel és cikkeivel hozzájárult a néprajzi kutatásokhoz, melyet az Év a Szlovák

paradicsomban (1941.) Gyermekév a Szlovák Paradicsomban (1943-1944.) Vallásos témájú könyvek (A karácsonyfa alatt – 1942., Boldog gyermekek – 1944., Üdvözlégy Jézuska – 1945., Közelről és távolról – 1946., Szent a rózsákkal – 1948.) szerzője. Olaszból, franciából és németből fordított.

Létánfalván végzett tevékenysége alatt fényképezéssel és filmezéssel is foglalkozott.

Megörökítette és bemutatta a hagyományos életformát, a falusiak népszokásait. Nemcsak a hétköznapiakban, de a különböző családi, egyházi szertartások és ünnepek és ünnepségek alatt. 600 fényképfelvétele maradt meg és 130 percnyi 8 mm-es dokumentumfilmje.

1980. november 4-én hunyt el Rózsahegyen. Maroš Madačov, a 85. életévét meg nem élt pap születésének évfordulójára és Létánfalva 750 évvel ezelőtti első írásbeli említésének emlékére (1250.) képes publikáció látott napvilágot. A Maroš Madačov üzenete Létánfalvának címen. A mű a település életéről az eddigi legteljesebb és leginkább neki szentelt alkotás.

Egy tót képviselő javaslata a parlamentben

Veszeloyszky Ferenc néppárti és tót nemzetiségi: Szükségesnek tartja, hogy a nemzetiségi vidékeken a jogszolgáltatás nyelve a nép nyelve legyen. Jó, gyors és olcsó volna akkor az igazságszolgáltatás. Így van ez Galicziában, Bukovinában...

(Mozgás minden oldalon)

Olay Lajos: Magyarországon csak magyar lehet.

Veszeloyszky Ferencz: A magyarság ezzel semmit

nem veszítene el, sőt nyerne. Mert érvényre juttatná a testvériséget és jogegyenlőséget. A nemzetiségi törvényben is benne van, hogy az igazságszolgáltatás nem magyar ajku vidékeken az ottani vidék nyelvén történjék. Ausztriában négy-ötféle nyelv is van. (Nagy zaj) A költségvetést nem fogadja el.

Krasznay Ferencz függetlenségi: Képtelenségnek

tartja Veszeloyszkynek azt a kívánságát, hogy a bíróságok a nemzetiségek nyelvén bíraskodjanak. Kimutatja a törvényekből, hogy az ily kívánságoknak nincs alapja. Tisztán erőpróba a nemzetiségi kérdés, kik nem voltak képesek arra, hogy önálló nemzetet alkossanak, a kinek nem tetszett ez a magyar állam: elmehetett volna.

Olay Lajos: Menjen ki, aki nem akar itt maradni!

Ruzslák János (tót nemzetiségi): Mi előbb voltunk itt!

(Nagy zaj)

Krasznay Ferencz: Ha tetszett itt maradni, akkor most már nem szabad visszaköltözni a multakhoz.

Egyenesen lázadás a magyar nemzeti állam ellen

minden oly törekvés, mely tulmegy a nemzetiségi törvényen. (Zajos tetszés a szélsőbaloldalon.)

Veszeloyszky Ferencz: félremagyarázott szavait akarja helyreigazítani. Nem magyar parlament ez, mert a nemzetiségek többen vannak.

(Óriási zaj az egész Házban. Fölkiáltások: Szégyen! Gyalázat!)

Olay Lajos: Máshol kidobnák! Hallatlan, a magyar parlamentben ilyent mondani!

Gróf Apponyi elnök csönget, s kijelenti, hogy a gyorsírói jegyzetéből nem lehet megállapítani, mit mondott Veszeloyszky, kéri tehát, ismétlje szavait.

<http://www.husadikszazad.hu/1902-majus/politika>

Ballada a gazdagságról

Alexander Kormoš

A gazdag embernek is
vannak félelmei,
a lelki békességet
bizony, nem ismeri.

Félhet zsarolástól,
csalástól, rablástól,
irigy vetélytársak
ármánykodásától.

A gazdag embernek is
vannak gyötrelmei,
a világ cirkuszában
nyugalmát nem leli.

Kétségekben szenved,
akármilyen gazdag,
hűséges szerelmet
pénzért sosem kaphat.

A gazdag embernek is
kétségei vannak,
ritkán fordul elő,
hogy nyugodtan alhat.

S Istentől kegyelmet,
mit hívók ingyen kapnak,
pénzért nem szerezhethet,
vagyonért nem kaphat.

A gazdag ember is csak
úgy jött a világra,
hogy nem volt vagyona,
kincse, sem ruhája.

S nem vihet el semmit,
ha érte jön a halál,
mindene itt marad,
s ő megy a föld alá.

Pilisszántó, 1995

Veszélyeztetett állampolgárság

Sajnos, itthon és külföldön kevés beszélünk a szlovákok magyarországi igényeiről, és bár többnyire "rólunk - nálunk" jelmonddal: gyakran fejünk felett politikál, olyan tisztességtelen módon, mint mi gyakran pusztán fellebbezés és visszaélés útján. Az Alkotmány szerint állami építők vagyunk, de a gyakorlatban nem mindig ez a helyzet, és nem csak a kisebbségek megoldatlan képviselőit utalok a magyar legfelsőbb törvényhozó testületben, azaz a Magyar Alkotmánybíróság vakító szemére. A magyar szlovákok már régóta rejtett párja a szlovákiai magyaroknak, és valójában még mindig kevés figyelmet fordítanak rájuk. De ha azt kérdezzük, hogy a két kisebbség közül melyik valóban veszélyeztetett kisebbség, akkor a válasz meglehetősen egyértelmű. Kettős rátát vagy

egyoldalú megközelítést nem szabad felhasználni a kisebbségi állapot fennmaradásának és a nemzeti kisebbségek előmozdításának követelésére. A kisebbségek alapvető és közös érdeke a szlovák-magyar kapcsolatok eszkalálódásának megakadályozása, mivel a feszültségek, amelyeket a szélsőségesek egyre inkább képesek létrehozni, elsősorban a kisebbségek tagjainak életében tükröződnek. Sajnálatos módon a szlovákok az utóbbi években a szélsőjobboldal nácik és árulók voltak. Nehéz elfelejteni az országos polgári szervezetünk postaládáján található "linket" és a táblákban található számos elsötétített szlovák feliratot. Egyes magyar körökben divattá válik nemcsak a zsidók és a romák, hanem a szlovákok átka is, és a politika tehetetlennek tűnik ellene. Első kéznek érezzük magunkat.

Ellensúly - hamis kép rólunk

A magyarországi szlovákokat a szlovákiai magyarság ellensúlyaként említik az 1980-as évek vége óta, amikor a Szlovák kreatív intelligencia csoport tagjainak egyik fontos polemiztikus cikkében gyakran megvitatták és igazságtalanul kritizálták a Csendes Számláló címet. A szlovákok magyarországi képviselőinek egyéb erőfeszítései és a társadalmi-politikai változások "demokratikus légköre" (azaz az előző rendszer bukása) ellenére nemcsak nemzetiségünk valós helyzetében, hanem torzított képében is, szinte semmi nem javult. Mind (és a szlovákok) politikusok és az

úgynevezett. központi magyar sajtó és nyilvános elektronikus média (egyébként, valamilyen módon a kisebbségi problémákat továbbra is szinte kizárólag a szomszédos országokban találják meg. A „média”, a „politikánk” és a magyar társadalmi élet egésze általában a Magyarországon élő kisebbségi képviselőknél (különösen a külföldi magyarokkal összehasonlítva) nagyon kevés lehetőséget kínál arra, hogy hamis, valóban torz képet alkotjanak róluk.

Imrich Fuhl

Maradtunk és maradtunk ...

Ma kellően tisztában vagyunk azzal, hogy a szlovák kultúra fejlődésének magyarországi fejlődéséhez, nemzeti életünk és önértékelésünk elmélyítéséhez az elmúlt közel 300 évben nem álltak - enyhén szólva - mindig a legjobb feltételek ... és a szlovákok, az őseink magyarországi történelmi igazságtalanságai miatt. De talán még fontosabb hangsúlyozni, hogy a különféle kedvezőtlen körülmények ellenére továbbra is

fennmaradtunk és megmaradtunk. Nem veszítettük el (legalábbis nem egészen) a hitünket, sem azt a nyelvet és kultúrát, amelyet őseinktől örököltünk, és amelyet mi leszármazottaink számára meg kell őriznünk. Fontos feladat ebben a folyamatosan változó, bizonytalan, felgyorsult és ellentmondásos világban. A mai generációk minden bizonnyal legalább annyira nehezek, mint az előzőek.

Humor

HÁT NEM VOLT KEDVEMRE VALÓ

Andris elkísérte édesapját lovat vasaltatni a helyi kovács műhelybe.

Az ő feladata volt elhessegetni lovukról a legyeket (amikben akkor nem szenvedtünk hiányt)

A legényke nem igazán tudta ellátni a reá bízott feladatot.

A lovacska izgett mozgott, a kovácssegéd bosszankodott, mivel nem tudta végezni munkáját.

Haragját türtőztetve megszólalt:

- Te Andriská, kapsz egy öt forintost, ha tudok ütni egyet a kedvemre valót a fenekedre. A gyerek megörült a kilátásba helyezett pénzürmének, elvállalta az ütest.

- Aztán mit kell tegyek? – kérdezte szolgálatkészen.

- Húzd le nadrágodat és hajolj ide az üllőre! Andris szót fogadott. A kovácssegéd bemártotta nagy, kérges tenyerét a hűtővízbe, majd vizes tenyerével nagyot csapott a gyermek hátsó felére, aki felordított fájdalmában.

Később kérte a fizetséget.

- Hol az öt forintost? – kérdezte.

- Sehol, mert a kiáltásoddal megijesztettél, és így nem volt kedvemre való az ütés. – szolt méltatlankodva a segédúr.

VADKÁRBECSLÉS

A régebbi időkben művelték még a határt, a házaknál lévő kerteket úgyszintén. Több volt erdeinkben a vad, ezáltal jelentős károkat okoztak a megművelt földeken.

A vadkár nagyságrendjét az erdészetet képviselő vadőr, vagy az erdész a gazdával közös egyetértésben becsülte fel, állapította meg. Gyula gazda is bejelentette a földjét ért vadkárt, majd mielőtt kijöttek szemlét tartani az illetékesek, hazahordta a tök termésének nagy részét, azt az udvara végén gúlákba összerakosgatta.

Kijöttek a becslők, felbecsülték Gyula gazdának a vadak által okozott kárt, majd lerövidítve az utat, visszafelé Gyula kertjén tértek vissza a faluba.

A kertben, meglátták a gúlákba rakott termést, rápirítottak Gyulára:

- Ejnye Gyuszikám, hát itt vannak a tökök!

- Jaj, jaj, jáger urak, ez az anyósom töke,

- mutatott az egyik rakatra Gyula – ez a rakat meg édesapámé, az én tökeimet megették a disznók – fejezte be Gyula gazda a tájékoztatást...

VASTAG METÉLT

Régebben, de számos helyen jelenleg is otthon gyúrták a tésztát.

Ez ügyességet, gyakorlatot és nehéz fizikai munkát igényelt.

Rozál fiatalon, mint menyecske érkezett a falunkba.

Férfiak az erdőben, anyós a mezőn. Rozálra maradt a ház körüli munka, az állatok etetése-itatása a messze lévő kútból hordott vízből, és a vacsora megfőzése.

Már korán reggel meggyúrta a tésztát a megfelelő számú tojás hozzáadásával. A tésztát kinyújtotta, majd a szokásnak megfelelően a bevetett ágyra rakta száradni.

Délután leszedte, majd elkezdte szeletelni a diós tésztának valót, mire megjönnek a munkából legyen kész a vacsora, kissé szélesebbre szeletelte.

Este hazajött a család, apósa kissé kapatosan érkezett.

Elkezdett vacsorázni, az após ironikusan mosolyogva dicsérni kezdte menyét:

- Milyen ügyes vagy Rozika, hogyan tudtad ilyen szép vékonyra szabdalni ezt a tésztát?

Nos, a talpraesett menyecskének is vágott az esze, a szája sem kevésbé, ezt válaszolta:

- Ejha, mit akar, ha kevés belőle egy darab, szedjen csak nyugodtan akár kettőt-hármat...

ÁGNES, VIZET

Ágnes, a ház asszonya házitésztából szeletelt krumplis tésztát készített vacsorára.

Jó, és finom volt az étel, de mivel zsír nélkül készült, nehezen nyelte lefelé a nyugodtságáról türelmességéről híres férje.

Néhány falatnyi erőlködés után azonban tőle abszolút szokatlan módon felkiáltott:

- Ágnes, vizet! A keserves rézangyalodat!

Gyertyaszentelő Boldogasszony

Február 2-án Kandalora, horvátul Svijećnica, azaz Gyertyaszentelő Boldogasszony (latinul: Purificatio Beatae Mariae Virginis) napja van, amikor Jézusnak a közösség előtti bemutatását ünnepli a keresztény egyházak. Ugyanis Szűz Mária a zsidó szokás szerint negyven nappal Jézus születése után bemutatta gyermekét a jeruzsálemi templomban. A jelen lévő idős Simeon Jézust a nemzetek megvilágosítására szolgáló világosságnak nevezte. Innen ered a szentelt gyertya, a gyertyaszentelés szokása. Az ünnep eredete római, ugyanis az ókorban ezen a napon nagy lakomával, valamennyi lámpa, gyertya, és rituális fáklya meggyújtásával ünnepelték Lupercalia ünnepét. Amely hivatott volt megvédeni a juhokat, kecskéket, marhákat a farkasok támadásaitól. Tőlük ment át az ünnep a keresztény egyházak rituáléjába is, és lett a szentelt gyertya Jézus egyik legrégebbi jelképe. Amely a szentendrei dalmát családoknál is fontos szerepet kapott. Krisztus öt sebére vagy a szentháromságra

emlékezve öt vagy három tekerésű gyertyákat szenteltek. Szentelt gyertyát égettek a betegek mellett de a halott kezébe is égő gyertyát helyeztek. Fontos szerepe volt a gyertyákra sodort vagy melléjük tett színes cérnáknak, szalagoknak is. A bajtól védte meg nem csak a csecsemőt ez a hanceta, vagy jardancita, de kötöttek belőle a kecskére és még gyümölcsfákra is.

A magyar népszokásból jött át, hogy, ha ezen a napon jó idő van, akkor későn tavaszodik. „Kandalora napján inkább a farkas ordítson be az ablakon, minthogy a nap süssön!” Más néphiedelem szerint ezen a napon ha a medve kijön a barlangjából, és meglátja árnyékát akkor megijed tőle, és visszamegy aludni, amiből arra következtettek, hogy újra hideg lesz. Ha viszont nem volt árnyéka, és kint maradt, akkor ez nap, a tél utolsó próbálkozása volt és várhatóan hamarosan enyhült az idő.

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomtatás: technovaszentendre@gmail.com • 06 26 309 766

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015